

שטן או מלאך?

רחוב פרדריק 10 (תל-אביב, תל-אביב; ארצות-הברית) **השטן במשי** (צפון-תל-אביב; גרמניה) **והחיים** (ארמון-דוד, תל-אביב; צרפת) מהווים מעין סימפוזיון קולנועי מרתק ומאלף, על הנושא: האשה. משלוש זוויות-ראיה שונות, המושפעות מן מעמדה החברתי השונה של האשה בכל אחת ממדינות ייצור הסרטים, בשלוש אסכולות של הבעה קולנועית, מנסים שלושת הסרטים לחשוף ולנתח מגוונים ודחפים, לפתור את החידה הנצחית הבלתי ניתנת לפתרון. פילם דאן האמריקאי חושף את האשה האמריקאית לפי ספרו של ג'ון אוהרה, בסרט ריאליסטי בו בולטת הנימה האנטי-נשית. זהו סְפּוּרָה של משפחת עורר-דין אמריקאי, בה הגיעה האשה למעמד של שליטה כליכולה, הקובעת את גורל כל בני המשפחה. היא המחליטה מה ילמד הבן,

כפר בתשובים, שכל חייה אינם אלא שורה אחת של אכזבות, יאוש והתאכזרות. היא גישאת לגבר נוקשה, הנושא אותה כדי שיוכל לפרוע מכספה את חובותיו. אחרי ירח-הדבש הקצר, הוא מתעלם משה כמעט לגמרי, אינו פוקד אף את מיסתה. היא תופסת אותו פעם אחרי פעם עם אשה מודגשים עוד יותר על-ידי צילום צבעוני גהר של נוף מגוריה.

למרות הכל, מריה של אוהבת את בעלה (קריסטין מרקנד) אהבת עולם שאינה תלוייה בדבר. אהבתה אינה תוצאה של הגיון או רגשות אחרים, אלא מין קשר נפשי מיסטריוזי. היא מאושרת לשפוע בכמה שנים הוא מחייך אליה, וכאשר בעל קנאי, שאש-תו (אנטואנלה לואלדי) שוכבת עם בעלה, עומד לנקום בהם, רצה מריה להזהירם. ביצירה אימפרסיוניסטית מובהקת זו, המ' בטאת את האמת המציאותית כפי שהיא משתקפת בעיני יוצריה ולא כפי שהיא נראית במציאות, האשה אינה אלא מלאך.

שחקנים לואלדי ומרקנד ב"חיים"

על אף הכל, חידה

היא הקובעת למי תינשא הבת ולמי לא תנשא. היא הדוחפת באכזריות את בעלה אל תוך קלחת החיים הפוליטיים, מתוך שאיפה שיגיע אל הבית הלבן. תוך כדי כך היא מאבדת כל סימן של רוח נשי, גורמת למותו בלא עת של בעלה ולחסידיהם של ילדיה. מסקנתו של רחוב פרדריק 10 האמריקאי, שאינו מצטיין בדבר מלבד משחקם של גרי קופר וג'ארלדין פיצג'רלדל כאשתו: האשה בעלת הזכויות היא אחת הגורמים לאסונה של החברה האמריקאית.

בדי שוטף. השטן במשי היא לילי פלמר, בסרט גרמני אקספרסיוניסטי, לפי מיטב מטרות של הסרטים הגרמנים בשנות ה-20 עשירים. פלמר היא אלמנה עשירה ורבת-קשרים, המשתלטת על מלחין חלש-אופי ובלתי-יודע (קורט יורגנס), יורגנס אינו מופיע הפעם בדמותו הרגילה של גבר גר-מני שחצן, הדורס את הנקבה בהיותו מ' שוכנע כי אלוהים ברא את האשה למענו. הפעם שכת יורגנס את אמרתו המפורסמת של ניטשה: "אתה הולך אל הנשים? אל תשכח את השוטף!" תחת זאת מנסה הסרט להוכיח דעה אחרת של ניטשה: האהבה אינה אלא שאיפה לשלטון.

יורגנס אינו נושא את פלמר לאשה, אלא גישה לה, משעבד את חייו לאהבתה. היא מרחיקה ממנו את ידידיו מכריחה אותו לותר על יצירתו המוסיקלית, הופכת אותו עבד בבית, פקיד בחברה השייכת לה. לבסוף מתקומם הגבר. הוא מוצא אהבה מסוג אחר, בחיק אשה המעדיפה את הכניעה על ה' נצחון, כאשר מציע יורגנס לאשתו להת' גרש, היא מאיימת בהתאבדות. למחרת ב' בוקר היא נמצאת מתה במיטתה. המשכו של הסרט הופך חידת מתח משפטית, שאינה אלא פרט משני בסרט שגודלתו בכיום מצוין של רולף הנסן, ובעיצוב הדמויות הבלתי-ישנכח של יורגנס ופלמר.

בדי פתרון סופי. מול שני סרטים אנטי-פמיניסטיים אלה, מציב אלכסנדר אסט' רו הצרפתי את האשה כפי שהיא מופיעה בחיים של גי-דה-מופאסן. חיים הוא הרומן הראשון של מופאסן, שבשעתו נאסרה מכי-רתו בכל תחנות הרכבת בצרפת. האשה במקרה זה היא מריה של, נערת

ד.ו.ב.ה.

עתה טובה אתה

תשבץ העולם הזה 1096

9	8	7	6	5	4	3	2	1
		14		13		12	11	10
	19		18	17		16		15
		24		23	22			21
	28		27			26		25
		33		32		31	30	29
			38		37		36	35
		43	42			41		40
	47			46			45	44
			52	51		50		49
		58		57	56	55		54
			60					59

מאונן: 1. בית המחמירים; 4. קצין שדה ב' צה"ל; 10. כוכב השנה; 11. תואר פנייה; 13. עני; 14. חודש השמ' חה; 15. בת ש' אול; 17. אות ה' נצחון; 19. מצ' בה; 20. ממלכה מרחבית; 22. בן המן; 25. מתנה; 26. מושבה ברי' טיה, תושביה הם ערכים; 27. ב' קצה רצועת עזה; 30. משכיל; 32. מלת הבררה; 33. תכונה נשית; 34. אתלט; 36. היום

הידוע בעומר; 37. מפקד צבא ה' או"ם; 39. אין הוא יכול להחליף עו' רו; 41. נמוך קומה; 42. אם המוש' בות; 44. כלי חיוני במעבדה; 46. שם המשפחה של מרילין מונרו; 48. מפקד מחלקה; 50. כיף ללא התחלה; 51. איש דת קתולי, אך לא כומר; 53. תבע; 55. נתן את שמו לפעולה השמית; 57. אילן; 58. ספר כריתות; 59. תוצרת דובק; 60. הוא כמעט ו' כבש את מצרים.

מאונן: 1. לוחם לשעבר בעת מלחמה; 2. פרק תהילים המסתיים ב' פסוק מה תשתחוזו נפשי ומה תהמי

על; 3. לא שמאל; 5. מזל; 6. עקום; 7. מלת שלילה; 8. גיא; 9. מושבה בשומרון; 12. לא קשה; 15. יתרו היה כהנה; 16. גלדיאטור; 18. מע' לה; 21. דל; 23. מטבע יפאני; 24. חוטם; 26. מלך הבשן; 28. גיל ה' חופה; 29. האיש שנרצח באמבטיה; 31. הצדקה, מבחינת הזמנים, לחשוד; 32. מדינה; 35. פקודה; 37. ברגל; 38. שר בישראל; 40. בן נח; 41. נתן את השם לרמת-גן; 43. אתר אר' כיאולוגי; 45. לא אסיר; 46. גיברל' טר, למשל; 47. משקל ערבי; 49. מרד; 52. זו; 54. שוטר גדודי; 56. געיית הפרה; 58. מלת הכללה.

שני פנים לפורד

הבוקר (אסתר, תל-אביב; ארצות-הברית) **והבוקר** (אלנבי, תל-אביב; ארצות-הברית) הם ד"ר ג'קיל ומיסטר הייד של המערב הפרוע, שתי נשמות מנוגדות המתרוצצות בגופו של אדם אחד — ג'ון פורד. אלא שהפעם מתרוצצת כל נפש על מסכו של קולנוע אחר. אחרי שבקולנוע אלנבי מופיע ג'ון פורד כבוקר עדינפש, המראה את פלאי המערב וסכנותיו במערבון חיוור ושיגרת, לפקיד המלון הרכרוכי ג'ק לימון, הוא קופץ לקולנוע אסתר ומופיע בדמות אחרת. מאחר שבמערב הפרוע מאבד אדם את זכויותיו האזרחיות ברגע שהוא מחליט ל' גדל צאן ולא בקר, נאלץ פורד לכבוש באקדחו ובפיקחותו עירית בוקרים שלימה כדי לגדל עדר צאן, בו זכה בקלפים. אחרי שהוא מסכל את תחבולות אויביו ומשמיד את מבקשי נפשו, מניחים לו לבסוף לגדל צאן. רק אז נזכר מר הייד-פורד בד"ר ג'קיל-פורד מקולנוע אלנבי, ומחליט דוקא לגדל בקר.

זוהי קומדיה מצוינת, משעשעת ומצחיקה, שעם היותה כזו אינה מאבדת את אוירתם המיוחדת של המערבונים הקלטיים.

חדריך

אלה הסרטים המוצגים בשבוע זה בערו הארץ, אשר העולם הזה ממליץ לראותם:

- **מלאך וכוכב בכרוקלין** (תמר, תל-אביב) — פיטר יוסטינוב בקומדיה ניר אוריאליסטית ספרדית, על כלבים ואנשים.
- **הרוח היא פראית** (אופיה, תל-אביב) — ואנה מאניאני שחקנית גאונית.
- **לילות קביריה** (אורה, חיפה) — עולמה הקטן והפרוץ של פרוצה קטנה.
- **עד התביעה** (ארמון, חיפה) — סרט מבריק בעלילה, בהומור ובמשחק.
- **גבעה 24 אינה עונה** (פאר, תל-אביב) — הסרט הלא-גרוע היחיד שנוצר בישראל. חיה הררית, בנו של וייסגאל.

בית ספר לפקידות

מרכז מורים מוסמכים

4 חדשים

קורס מזורז נפתח

באקטובר

תל-אביב, רחוב הס 12, טלפון 65061